

Scenariusz lekcji

„Nasze cele. Moje wybory”

Cel ogólny: Kształtowanie u uczniów postawy proaktywnej, budowanie poczucia odpowiedzialności za otaczającą ich rzeczywistość, chcących dokonywać pozytywnych zmian jako obywatele lokalnej społeczności i obywatele tego świata.

Cele szczegółowe: Uczeń rozumie potrzebę dbania o zrównoważony rozwój; uczeń zna globalne problemy; uczeń potrafi powiedzieć jak można się zaangażować.

Metoda pracy: Praca w grupach, dyskusje, „burza mózgów”

Materiały pomocnicze: Prezentacja PowerPoint, kartki z poleceniami dla grup, czyste kartki do notatek.

Przypomnienie zasad obowiązujących na zajęciach:

- ✓ Wypowiadamy się szczerze
- ✓ Szanujemy zdanie innych
- ✓ Słuchamy się wzajemnie

Jakim obywatelem świata jestem? (10 min)

Przeczytaj lub pokaż uczniom pytania jedno po drugim. Poproś, aby zapisywali odpowiedzi na swoich kartkach.

Szybki TEST (odpowiedz **TAK** lub **NIE**):

1. Czy używasz transportu publicznego? roweru? lub chodzisz na piechotę do szkoły?
2. Czy chodzisz na zakupy z własną siatką?
3. Czy dokonując zakupu sprawdzasz cechy ekologiczne produktu np. niskie zużycie energii, niewielkie opakowanie, materiał nadający się do recyklingu?
4. Czy kupujesz dobre i sprawne rzeczy używane?
5. Czy oddajesz lub sprzedajesz dobre i sprawne rzeczy używane?
6. Czy często kupujesz lokalne produkty?
7. Czy segregujesz odpady?
8. Czy dbasz o czystość w miejscach publicznych, w których spędzasz swój wolny czas (parki, plaże itp.)?
9. Czy dbasz o swoje zdrowie i kondycję fizyczną uprawiając sport?
10. Czy głosujesz, jeśli masz do tego prawo?
11. Czy zabierasz głos w ważnych sprawach oraz włączasz się w inicjatywy przyjazne środowisku i społeczeństwu (np. podpisując internetowe petycje)?
12. Czy widząc interesującą kampanię w mediach społecznościowych klikasz „udostępnij”?
13. Czy widząc, że ktoś prześladowuje innych w sieci, zgłaszasz takie zachowanie administratorowi?
14. Czy widząc krzywdę innej osoby podejmujesz kroki by jej pomóc?
15. Czy traktujesz wszystkich równo niezależnie od rasy, narodowości, wyznania, płci?
16. Czy szanujesz zdanie innych i dążysz do kompromisów, aby nie wszczynać niepotrzebnych konfliktów?

Pozwól uczniom zachować wynik testu dla siebie, ale poinformuj, że:

Im więcej TAK tym bardziej świadomym i odpowiedzialnym obywatelem tego świata jesteś!

Wyjaśnienie terminu „Zrównoważony Rozwój” (5 min)

Aby wprowadzić uczniów w temat Zrównoważonego Rozwoju posłuż się danymi statystycznymi udostępnionymi przez ONZ (źródło: <http://www.un.org.pl/>)

Co 9 osoba na świecie cierpi z powodu niedożywienia, a jednocześnie ponad **2 miliardy** ludzi ma nadwagę lub cierpi na otyłość. Co więcej – **30% żywności** na świecie jest marnowana.

Czy to równowaga?

Zrównoważony Rozwój najprościej można określić jako taki rozwój społeczno-gospodarczy, który zapewni równowagę pomiędzy zyskami (czyli np. dobrobytem ludzi) a kosztami (czyli np. dewastacją środowiska, rozwarstwieniem społecznym).

Cele Zrównoważonego Rozwoju (5 min)

Opowiedz uczniom jak ustalono cele.

Co robi świat, aby rozwój był prowadzony w sposób zrównoważony? Aby dobrobyt jednego człowieka nie oznaczał krzywdy innego? Aby dobrobyt ludzkości nie niszczył środowiska naturalnego?

W dniach 25-27 września 2015 r. w siedzibie głównej **ONZ** w Nowym Jorku odbył się szczyt Agendy Zrównoważonego Rozwoju 2030, w którym udział wzięło ponad 100 głów państw i szefów rządów, a także przedstawiciele grup religijnych, biznesu i społeczeństwa obywatelskiego. Polskę reprezentował prezydent Andrzej Duda. W trakcie szczytu światowi przywódcy przyjęli dokument „Przekształcanie naszego świata: Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju – 2030”, który zawiera **17 Celów Zrównoważonego Rozwoju**.

Pokaż uczniom cele.

Cele mają budować pokojową przyszłość, zapewnić sprawiedliwość, poszanowanie godności człowieka i równych szans dla wszystkich ludzi.

Pytanie do uczniów:

- ✓ Kto powinien realizować cele zrównoważonego rozwoju?
- ✓ Czy znacie zasadę „myśl globalnie, działaj lokalnie”? Co oznacza?

Co ja mogę zrobić? (20 min)

Praca w grupach:

Uczniów można podzielić na kilkusobowe grupy. Każda grupa otrzymuje jeden CEL do przedyskutowania. Materiały pomocnicze dla każdej grupy znajdują się poniżej.

Praca w grupach pozwoli Wam zastanowić się „co ja mogę zrobić?”, aby realizować cele Zrównoważonego Rozwoju.

Spróbujcie wymienić 3 rzeczy, które moglibyście zmienić w swoim życiu, aby pomóc w realizacji celu, o którym będziecie dyskutować.

Materiały zawierają:

- **pytania**, które ułatwią dyskusje,
- **fakty**, które pomogą zrozumieć problem,
- **zadania**, które pozwolą na poznanie lokalnych problemów i poszukiwanie rozwiązań. Zadania uczniowie mogą zabrać ze sobą do domów. Znalezienie odpowiedzi może wymagać czasu i dostępu do różnych źródeł informacji takich jak prasa, Internet czy instytucje administracji publicznej. Nie rób z tego obowiązkowej pracy domowej, ale spróbuj wzbudzić w nich zainteresowanie.

Uwaga! Spróbuj moderować dyskusje tak, aby uczniowie nie powielali stereotypów np., że przyczyną ubóstwa jest lenistwo.

Po zakończeniu dyskusji, poproś uczniów o przeczytanie swoich pomysłów na realizację celów Zrównoważonego Rozwoju.

Materiały poniżej – jedna karta (CEL) dla jednej grupy.

Zamknij oczy!

Co widzisz na hasło „**Koniec z ubóstwem**”

Czy obraz był pozytywny czy negatywny?

Opisz pierwsze skojarzenia.

Dyskusja

- Jakie są główne przyczyny ubóstwa?
- Jakie kraje Twoim zdaniem są najuboższe? Dlaczego?
- Czy w Polsce istnieje bieda? Na jakim poziomie?
- Czy osoby ubogie mają mniejsze szanse na dobre wykształcenie?
- Czy pomogłeś kiedyś osobie ubogiej? Jeśli tak – jak?
- Czy widziałeś przykłady dyskryminacji z powodu ubóstwa?

Fakty:

- ✓ Liczba ludzi na świecie żyjących w skrajnym ubóstwie zmalała o ponad połowę w porównaniu do 1.9 miliarda w 1990 roku. Jednakże, 836 milionów ludzi nadal żyje w skrajnym ubóstwie.
- ✓ Co piąta osoba w regionach rozwijających się żyje za mniej niż \$1.25 dziennie.
- ✓ W Polsce w ubóstwie skrajnym żyje 5% społeczeństwa (nie mogło zaspokoić swoich podstawowych potrzeb żywieniowych i mieszkaniowych), przy czym skrajne ubóstwo w Polsce to 550 zł na gospodarstwo 1-osobowe. ([Dane GUS 2016](#))

Dowiedz się!

- Jaki jest procent bezrobotnych w Twojej miejscowości?
- Czy w Twojej miejscowości są ośrodki pomagające ubogim? Jakie? Gdzie?
- Gdzie możesz oddać używaną odzież lub inne przedmioty dla ubogich?
- Ranking najbiedniejszych gmin w Polsce – na którym miejscu jest twoja?

Zamknij oczy!

Co widzisz na hasło „**Dobre zdrowie i jakość życia**”

Czy obraz był pozytywny czy negatywny?

Opisz pierwsze skojarzenia.

Dyskusja

- Jakie znasz rodzaje uzależnień?
- Czy zanieczyszczone powietrze ma wpływ na nasze zdrowie?
- Jak działa stres na nasze zdrowie?
- Czy zdrowie psychiczne jest tak samo ważne jak fizyczne?
- Czy wiesz ile osób dziennie ginie na polskich drogach?
- Czy bogactwo pomaga w zachowaniu dobrego zdrowia? Czy może negatywnie wpływać na zdrowie?

Fakty:

- ✓ Od 2000 roku szczepienia przeciw odrze zapobiegły 15,6 milionom zgonów.
- ✓ Średnia długość życia w Polsce wynosi obecnie 73,8 lat dla mężczyzn i 81,6 lat dla kobiet.
- ✓ Według badań przeprowadzonych przez Uniwersytet w Bristolu przeciętny palacz żyje 10 lat krócej niż osoba niepaląca. Każdy papieros kosztuje 11 minut życia.
- ✓ Pył obecny w powietrzu może zwiększać ryzyko zachorowalności i śmiertelności z powodu chorób płuc i układu krążenia. Oszacowania dokonane przez Światową Organizację Zdrowia wskazują, że w wyniku zanieczyszczeń powietrza około 48 tys. zgonów w Polsce jest przedwczesnych.
- ✓ 2 miliardy ludzi na świecie ma nadwagę lub cierpi na otyłość.

Dowiedz się!

- Ile ośrodków zdrowia działa w Twojej miejscowości? Jakież?
- Ile lat ma najstarszy mieszkaniec Twojej miejscowości?
- Gdzie mogą szukać pomocy ludzie uzależnieni od alkoholu? narkotyków?
- Na jakie zajęcia utrzymujące dobre zdrowie fizyczne i psychiczne możesz uczęszczać w Twojej miejscowości?

Zamknij oczy!

Co widzisz na hasło „**Odpowiedzialna konsumpcja**”

Czy obraz był pozytywny czy negatywny?

Opisz pierwsze skojarzenia.

Dyskusja

- Ile lat ma Twój telefon komórkowy?
- Dlaczego wymieniłeś swój telefon na nowy?
- Jak często kupujesz ubrania?
- Czy często kupujesz / dostajesz używane rzeczy?
- Co robisz z ubraniami, których nie chcesz już nosić?
- Czy wyrzucasz żywność? Dlaczego?
- Czy przy zakupie żywności patrzysz na datę przydatności do spożycia?
- Czy ważny jest dla ciebie postępowanie etyczne producenta?
- Jak często jesz mięso?
- Czy kupując środki chemiczne patrzysz na etykiety pokazujące rodzaj zagrożenia?

Fakty:

- ✓ Każdego roku szacunkowo 1/3 całej produkcji żywności tj. 2,3 miliarda ton żywności o wartości około 1 biliona USD – jest wyrzucana przez konsumentów i handlowców do śmieci, lub ulega niszczeniu i zepsuciu w wyniku złych warunków transportowych lub podczas zbiorów.
- ✓ Gdyby ludzie na całym świecie korzystali z energooszczędnych żarówek, zaoszczędzono by 120 miliardów USD rocznie.
- ✓ 2 miliardy ludzi na świecie ma nadwagę lub cierpi na otyłość.
- ✓ Jedzenie mięsa znacząco zanieczyszcza środowisko, ponieważ zwierzęta (przede wszystkim krowy) wytwarzają w swoich przewodach pokarmowych metan – jeden z najsilniejszych gazów cieplarnianych. Mały 200 gramowy kotlecik powoduje emisję, którą można porównać do spalania paliwa w samochodzie po przejechaniu 16 km.

Dowiedz się!

- Gdzie w Twojej miejscowości znajdują się punkty/ośrodki, do których możesz oddać używaną odzież, książki, zabawki czy inny sprzęt dla ubogich?
- Co oznaczają znaki zagrożeń na środkach chemicznych (np. czaszka)?
- Jak wykonać domowy płyn do szyb? Lub inny ekologiczny środek czyszczący?
- Jaki model samochodu zużywa najmniej paliwa?
- Podaj przykład ekologicznego kosmetyku / ubrania.
- Co to jest foodsharing? Czym są jadłodzielnie? Czy są w Twojej miejscowości?

Zamknij oczy!

Co widzisz na hasło „**Odpowiedzialna konsumpcja**”

Czy obraz był pozytywny czy negatywny?

Opisz pierwsze skojarzenia.

Dyskusja

- ✓ Co powoduje wzrost temperatury na świecie?
- ✓ Czy używanie klimatyzacji ma wpływ na klimat?
- ✓ Jaki rodzaj ogrzewania jest Twoim zdaniem najmniej ekologiczny?
- ✓ Czy lasy są czynnikiem stabilizującym klimat?
- ✓ Dlaczego Chiny są największym źródłem emisji CO₂ na świecie?
- ✓ Jakie czynności, które wykonujesz codziennie wpływają na klimat?

Fakty:

- ✓ W latach 1901-2010 średni poziom mórz na świecie wzrósł o 19 cm, ponieważ z powodu ocieplenia klimatu i topnienia lodowców powiększyły się oceany.
- ✓ Od 1990 roku emisja dwutlenku węgla na świecie wzrosła o prawie 50%.
- ✓ Najważniejsze źródło zanieczyszczeń powietrza to tzw. niska emisja powstająca ze spalania węgla i drewna w domowych piecach oraz ruch samochodowy.
- ✓ Miasta zajmują jedynie 3% powierzchni Ziemi ale odpowiadają za 70% zużycia energii (50% światowej populacji to mieszkańcy miast).
- ✓ Szacuje się, że życie przeciętnego mieszkańca Unii Europejskiej jest krótsze z powodu zanieczyszczenia powietrza o ponad 8 miesięcy w roku.
- ✓ Jedzenie mięsa znacząco zanieczyszcza środowisko, ponieważ zwierzęta (przede wszystkim krowy) wytwarzają w swoich przewodach pokarmowych metan – jeden z najsilniejszych gazów cieplarnianych. Mały 200 gramowy kotlecik powoduje emisję, którą można porównać do spalania paliwa w samochodzie po przejechaniu 16 km.

Dowiedz się!

- ✓ Jaki rodzaj ogrzewania najczęściej jest stosowany przez mieszkańców Twojej miejscowości?
- ✓ Czy w Twojej gminie istnieje program dofinansowań do inwestycji proekologicznych (np. wymiana pieców na bardziej efektywne? panele słoneczne?)
- ✓ Czy na terenie Twojej miejscowości są miejsca zagrożone powodzią? Czy mieszkają tam ludzie?
- ✓ Czy na terenie Twojej miejscowości znajdują się lasy? Jaką mają powierzchnię?
- ✓ Jakie są zasady ekologicznej jazdy samochodem?

Część dodatkowa:

Widzisz problem? Rozwiązanie? Masz cel? - Pokaż to szerzej!

W dzisiejszych czasach robimy miliony zdjęć, ale może warto zrobić takie, które będą miały SIŁĘ PRZEKAZU i budziły EMOCJE! Pokażą coś ważnego i zainspirują innych do działania.

Dookoła nas dzieją się **historie związane z Celami Zrównoważonego Rozwoju**. Spójrz na sąsiadów i ludzi mijanych codziennie. A może masz już swoją opowieść? Pokaż to!

Firma Canon organizuje konkurs dla kreatywnych i zaangażowanych uczniów pod tytułem „To MY tworzymy Świat”.

Zrób zdjęcia lub nakręć krótki film

związany z lokalną historią, faktem, wydarzeniem, problemem
w temacie jednego z 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ.

Wyślij pracę do dnia **15 października 2017 roku**
przez formularz dostępny na www.canon.pl/tomytworzmyswiat

Nagrody:

Dla uczniów: aparaty fotograficzne i drukarki

Dla szkół: pakiet wystawowy czyli wielkoformatowe wydruki zdjęć uczniów na sztywnym podłożu

Pokaż swoją historię i zainspiruj innych do działania!

Na stronie www.canon.pl/tomytworzmyswiat znajdziesz:

- Regulaminy konkursów
- Wskazówki techniczne i inspiracje do wykonania prac
- Formularze do zgłaszania prac na konkurs
- Więcej informacji na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju